

Dosarul nr. 2ra-1/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Gîrleanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, L. Pruteanu, M. Guzun)

DECIZIE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând în ședință publică recursurile declarate de Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni și de către Eugenia Oprea, reprezentată de avocatul Oleg Grosu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni împotriva Eugeniei Oprea și Societății cu Răspundere Limitată „Profit-Impex” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni și de către Eugenia Oprea și Societatea cu Răspundere Limitată „Profit-Impex” și a fost menținută hotărârea din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La data de 16 iulie 2015, Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Eugeniei Oprea cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că Oprea Eugenia a beneficiat de două credite, conform contractelor de acordare a creditului și anume:

- contractul de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006 în sumă de 500 000 de lei, cu termenul de scadență la 18 decembrie 2009;

- contractul de credit nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006 în sumă de 500 000 de lei, cu termenul de scadență la 21 decembrie 2016.

A indicat că, în scopul asigurării la timp a obligațiilor asumate conform contractelor de credit, Oprea Eugenia, potrivit clauzelor contractului de ipotecă din 19 decembrie 2006 și prin Acordul adițional din 21 decembrie 2006, a depus în gaj lotul de pământ pentru construcții cu suprafața de 0,0628 ha, nr. cadastral XXXXX și casa de locuit amplasată pe acest teren cu suprafața totală de 103,4 m.p., nr. cadastral XXXXX, situate în XXXXX.

A specificat că prin hotărârea din 29 iunie 2011 a Judecătoriei Ialoveni, s-a dispus transmiterea în posesia băncii a bunului gajat, iar, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 04 iulie 2014, banca a comercializat bunul gajat la prețul de 30 000 de euro, echivalentul la ziua achitării a 576 978 de lei.

Reclamanta a reiterat că din suma obținută din comercializarea bunului gajat, a fost acoperită parțial datoria în baza contractului de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006 și dobânzile calculate, însă, în baza contractului de credit nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006 datoria a rămas total neacoperită și anume, suma de 1 131 636,20 de lei, dintre care: credit în sumă de 500 000 de lei, dobândă în sumă de 432 886,20 de lei, penalitate - 180 000 de lei și comision de gestiune în sumă de 18 750 de lei.

A menționat că prin notificarea din 19 noiembrie 2014, Oprea Eugenia a fost înștiințată despre existența datoriei și i s-a acordat termen de 15 zile pentru achitarea tuturor plăților față de bancă, însă, pârâta a refuzat să achite datoria.

BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a solicitat încasarea de la Oprea Eugenia a sumei de 1 131 636,20 de lei cu titlu de datorie și sumei de 33 949,08 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 16 iulie 2015, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Eugeniei Oprea și SRL „Profit-Impex” cu privire la încasarea datoriei (f.d. 67-68, volumul I).

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că Oprea Eugenia a beneficiat de un credit conform contractului de acordare a creditului nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006 în sumă de 500 000 de lei, cu termenul de scadență la 18 decembrie 2009.

A indicat că prin contractul de fidejusiune nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006, încheiat între bancă și SRL „Profit-Impex”, ultima s-a obligat să execute integral obligațiunile debitorului Oprea Eugenia rezultate din contractul de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006.

A specificat că în urma comercializării bunului ipotecat în baza contractului de ipotecă din 19 decembrie 2006 și acordului adițional din 21 decembrie 2006, a fost acoperită parțial datoria față de bancă pe contractul de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006, creanța rămasă neacoperită pe acest contract constituind 484 032,57 de lei, dintre care: credit în sumă de 2 314 lei, dobândă în sumă de 481 239,29 de lei și penalitate în sumă de 479,28 de lei.

Reclamanta a menționat că potrivit contractului de fidejusiune, fidejutorul SRL „Profit-Impex” a garantat executarea integrală a obligațiilor debitorului cu suma maximă de 526 250 de lei. La 19 noiembrie 2014, a transmis părților notificările nr. CI/18/01-1435 și nr. CI/18/01-1436, prin care le-a comunicat despre existența datoriei și le-a acordat termen de 15 zile pentru achitarea acesteia, însă, nu a primit niciun răspuns.

BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a solicitat încasarea în mod solidar de la Oprea Eugenia și SRL „Profit-Impex” a datoriei în mărime totală de 484 032,57 de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 14 520,97 de lei.

Prin încheierea din 27 mai 2016 a Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău, cauzele civile au fost conexate într-un singur proces.

Prin hotărârea din 05 aprilie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea depusă de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA și a fost încasată de la Oprea Eugenia în beneficiul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA suma de 568 482 de lei cu titlu de datorie și suma de 17 054,46 de lei cu titlu de taxă de stat. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 27 aprilie 2017, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 05 aprilie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie încasată suplimentar din contul Eugeniei Oprea suma de 563 154,20 de lei și să fie încasată, în mod solidar, din contul Eugeniei Oprea și SRL „Profit-Impex” suma de 484 032,57 de lei, cu încasarea din contul intimaților a tuturor cheltuielilor de judecată.

La 27 aprilie 2017 Oprea Eugenia și SRL „Profit-Impex”, reprezentați de avocatul Oleg Grosu, au declarat apel împotriva hotărârii din 05 aprilie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii și emiterea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată și tardivă, cu încasarea totodată de la intimată a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL și Oprea Eugenia și a fost menținută hotărârea din 05 aprilie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 22 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile declarate de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL și Oprea Eugenia, reprezentată de avocatul Oleg Grosu și a fost casată integral decizia din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL și de către

Oprea Eugenia și SRL „Profit-Impex”, fiind menținută hotărârea din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La data de 16 martie 2020 BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei hotărâri noi, prin care să fie încasată suplimentar din contul Eugeniei Oprea suma de 563 154,20 de lei și să fie încasată, în mod solidar, din contul Eugeniei Oprea și SRL „Profit-Impex” suma de 484 032,57 de lei, cu încasarea din contul intimaților a taxei de stat pentru cererea de recurs în mărime de 15 707,80 de lei.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și nemotivată.

A indicat că instanța de apel eronat a stabilit că banca a dispus de dreptul de comercializare a bunului gajat din anul 2011, deoarece a dispus de acest drept începând cu data de 02 mai 2012, potrivit procesului-verbal de transmitere în posesie a bunurilor gajate, indicate în hotărârea din 29 iunie 2011 a Judecătoriei Ialoveni. Respectiv, termenul de comercializare a bunului a durat nu 3 ani, ci 2 ani.

A susținut că a purces imediat la inițierea procesului de comercializare, care s-a finalizat cu vânzarea bunului la 04 iulie 2014, proces ce este unul complex și nu întotdeauna de scurtă durată, care la rândul lui presupune atragerea unui evaluator independent pentru evaluarea bunului supus comercializării, identificarea potențialilor cumpărători, negocierea prețului în vederea respectării interesului major al debitorului gajist și stabilirea prețului comercial rezonabil.

Consideră că este neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că nu este în drept să pretindă dobânda aferentă creditului și alte costuri pentru perioada între inițierea exercitării dreptului de ipotecă și valorificarea nemijlocită a bunului ipotecat, or, legislația civilă nu obligă creditorul ipotecar la inițierea procedurii de executare silită a dreptului de gaj să rezilieze contractul de credit, această opțiune fiind un drept și nicidecum o obligație. Astfel, la momentul inițierii procesului de recuperare, banca nu a reziliat contractele de credit, fiind în drept să calculeze dobânzile aferente creditului pentru perioada valabilității actului juridic.

De asemenea, recurenta consideră că este greșită concluzia instanței de apel cu privire la încetarea de drept a fidejusiunii, deoarece conform pct. 7.1 din contractul de fidejusiune, prezentul contract intră în vigoare din momentul semnării lui și acționează până la achitarea deplină a tuturor sumelor obligațiilor garantate în conformitate cu prevederile prezentului contract de fidejusiune.

La fel, recurenta a invocat că este neîntemeiat și argumentul instanței de apel cu privire la neinformarea fidejursorului despre întârzierea executării obligațiilor de către debitorul Oprea Eugenia, deoarece conform extrasului din Registrul persoanelor juridice, ultima este administratorul SRL „Profit-Impex”.

La 04 iunie 2020 Eugenia Oprea, reprezentată de avocatul Oleg Grosu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată și tardivă.

În motivarea recursului s-a menționat că cererea de chemare în judecată a fost depusă cu încălcarea termenului de prescripție, adică peste 8 ani de la data când s-a născut dreptul la acțiune (14 mai 2007 – data preavizării recurenteii despre acumularea datoriei la credite) și prin urmare creanța principală, garantată a creditorului gajist a fost prescrisă.

Astfel, a specificat că odată cu expirarea termenului de prescripție a obligației de bază, a expirat și termenul de prescripție al obligației accesorii. Deci, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de bancă cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, respectiv, intimata la satisfacerea creanțelor sale se va limita doar la valoarea provenită din vânzarea bunului gajat, fără a mai pretinde alte plăți suplimentare.

Reprezentantul recurenteii a mai indicat că instanțele de judecată au omis să se expună asupra argumentelor cu privire la vicierea procesului de evaluare a bunurilor preluate de la Oprea Eugenia, or, valoarea gajului a fost stabilită de bancă la suma de 1 034 280 de lei, ceea ce constituia 68 % din valoarea de piață a bunului imobil, iar, vânzarea a fost efectuată unipersonal de către intimată la propria dorință, la preț diminuat, fără înștiințarea debitorului.

Consideră că sunt contradictorii concluziile instanței de apel, care pe de o parte a menționat că restituirea anticipată a creditului, inclusiv prin metoda vânzării bunului gajat, poate avea loc doar în cazul rezilierii contractului, pe de altă parte a concluzionat eronat că termenul de prescripție pentru diferența sumei datorată începe să curgă de la data vânzării bunului gajat. Această concluzie nu are niciun suport legal, din contra sfidează instituția securității raporturilor juridice într-un stat de drept, deoarece dreptul băncii nu a fost încălcat la data vânzării bunului gajat, însă la data de 14 mai 2007, când datoria integrală de 1 145 431 de lei a devenit scadentă și exigibilă.

A notat că instanța de fond nu trebuia să respingă acțiunea împotriva SRL „Profit-Impex” ca neîntemeiată, ci urmă să restituie cererea de chemare în judecată în conformitate cu art. 170 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, deoarece BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, prevăzută atât de lege pentru categoria respectivă de cauze, cât și de contractul părților.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 26 noiembrie 2019.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 14647, la 26 decembrie 2019 decizia instanței de apel a fost expediată în adresa părților (f.d. 176, volumul II), însă, la materialele cauzei lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia de către recurenți.

Totodată, se reține că potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 (17 martie - 15 mai 2020).

Astfel, recursurile, declarate la data de 16 martie 2020 de către BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL și la 04 iunie 2020 de către Oprea Eugenia, sunt în termen.

La 03 iunie 2020, copia recursului declarat de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL a fost expediată în adresa intimaților Oprea Eugenia, SRL „Profit-Impex” și avocatului Oleg Grosu (f.d. 192, 207-210,212, volumul II), iar la 13 iunie 2020 a fost expediată copia recursului declarat de către Oprea Eugenia în adresa intimătei BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL și a SRL „Profit-Impex” (f.d. 206, 211, volumul II), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

La 21 iulie 2020, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL a depus referință la recursul Eugeniei Oprea, solicitând considerarea acestuia inadmisibil (f.d. 213-214, volumul II).

Alte referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 05 august 2020 a considerat recursurile admisibile și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Prin încheierea din 11 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a dispus examinarea recursurilor în ședință publică.

În ședința de judecată reprezentantul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL, Alexandru Stahi a susținut recursul declarat și a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Reprezentantul recurenteii Oprea Eugenia, precum și a SRL „Profit-Impex”, avocatul Oleg Grosu, a susținut recursul declarat și a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată și tardivă.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL urmează a fi admis, iar recursul declarat de Eugenia Oprea urmează a fi respins, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei hotărâri noi,

din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că potrivit contractului de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006, Oprea Eugenia a beneficiat de un credit de la BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA în sumă de 500 000 de lei, cu termenul de scadență la 18 decembrie 2009 (f.d. 70-73, volumul I).

Întru asigurarea rambursării creditului respectiv, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. C/06/0059-F din 18 decembrie 2006, între BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA și SRL „Profit Impex”, în persoana directorului Oprea Eugenia, prin care întreprinderea, în calitate de fidejutor, s-a obligat de a executa integral obligațiile debitorului Oprea Eugenia, în sumă maximă de 526 250 de lei (f.d. 74-77, volumul I).

Conform pct. 7.1 din contractul de fidejusiune, contractul acționează până la achitarea deplină a tuturor sumelor obligațiilor garantate în conformitate cu prevederile prezentului contract de fidejusiune (f.d. 76 volumul I).

La fel, din materialele cauzei rezultă că prin contractul de credit nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006, Oprea Eugenia a beneficiat de un credit la BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni în sumă de 500 000 de lei, cu termenul de scadență la 21 decembrie 2016 (f.d. 9-16, volumul I).

În scopul asigurării la timp a obligațiilor asumate conform ambelor contracte de credit, Oprea Eugenia prin contractul de ipotecă din 19 decembrie 2006 a depus în gaj bunul imobil - lotul de pământ pentru construcții cu suprafața de 0 0628 ha și casa de locuit amplasată pe acest teren cu suprafața totală de 103,4 m.p., situate în XXXXX, evaluat de părți la suma de 1 034 280 de lei (f.d. 78-79 volumul I).

Dat fiind faptul că Oprea Eugenia nu și-a onorat obligațiile asumate prin contractele de credit privind rambursarea creditului și achitarea dobânzii calculate pentru utilizarea acestora, la data de 15 august 2007 BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Eugeniei Oprea cu privire la transmiterea în posesia Băncii a bunului ipotecat și anume, casa de locuit amplasată pe acest teren cu suprafața totală de 103,4 m.p., situate XXXXX, pentru comercializarea acestui bun imobil în scopul achitării datoriei aferente contractelor de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006 și nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006.

Astfel prin hotărârea din 29 iunie 2011 a Judecătoriei Ialoveni, s-a dispus transmiterea silită din posesia Eugeniei Oprea în posesia BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a bunului ipotecat situat în XXXXX, compus din lotul de pământ cu suprafața de 0,0628 ha și casa de locuit amplasată pe acest teren cu suprafața totală de 103,4 m.p., inclusiv suprafața locativă de 75,3 m.p. pentru comercializarea acestui bun în scopul achitării datoriilor aferente contractelor de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006 și nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006. S-a dispus evacuarea persoanelor și bunurilor din imobilele transmise BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA fără acordarea altui spațiu locativ (f.d. 20-21 volumul I).

În temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 04 iulie 2014, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a comercializat bunul ipotecat la prețul de 30 000 de euro, echivalentul la ziua achitării a sumei de 576 978 de lei (f.d. 23-26 volumul I).

Prin notificarea din 19 noiembrie 2014, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a informat-o pe Oprea Eugenia, care este și administratorul fidejuratorului SRL „Profit Impex”, că în baza hotărârii din 29 iunie 2011 a Judecătoriei Ialoveni și-a realizat dreptul de ipotecă asupra bunului imobil gajat la prețul de 30 000 de euro, echivalentul la ziua achitării a sumei de 576 978 de lei, totodată a solicitat debitorului ca în termen de 15 zile din momentul recepționării reclamației, să achite datoriile debitoare în sumă de 1 244 170,45 de lei. Notificarea a fost returnată băncii cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 6-8, Volumul I).

Înaintând prezentele cereri de chemare în judecată, care au fost conexe într-un singur proces, BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA a solicitat încasarea în mod solidar de la Oprea Eugenia și SRL „Profit-Impex” a datoriei în mărime totală de 484 032,57 de lei conform contractului de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006 și încasarea de la Oprea Eugenia a sumei de 1 131 636,20 de lei cu titlu de datorie conform contractului de credit nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a încasat de la Oprea Eugenia în beneficiul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA suma de 568 482 lei cu titlu de datorie și suma de 17 054,46 de lei cu titlu de taxă de stat, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, Oprea Eugenia și SRL „Profit-Impex”, a ajuns la concluzia netemeinicii acestora, menținând hotărârea primei instanțe ca fiind legală și întemeiată.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au conchis că, bunul ipotecat a fost transmis în posesia băncii încă în anul 2011, însă, a fost comercializat abia în anul 2014, cu o întârziere vădită și nejustificată, or, termenul de comercializare de 3 ani nu poate fi considerat ca fiind rezonabil.

Din acest motiv, instanțele de judecată au considerat că din momentul exercitării dreptului de ipotecă, creditorul nu mai era în drept să calculeze sume suplimentare cu titlu de penalități de întârziere, deoarece, având în vedere că valoarea de gaj a fost stabilită de către părți în mărime de 1 034 280 de lei, debitorul avea certitudinea că suma ce va fi obținută prin comercializarea bunului va stinge datoria. Prin urmare, întârzierea în perioada respectivă nu-i este imputabilă.

În ce privește răspunderea solidară a fidejutorului, instanțele ierarhic inferioare au reținut că, contractul de fidejusiune nu instituie expres un termen de prestare a acesteia, conținând doar mențiunea privind scadența contractului de credit. Deci, dreptul reclamantului de a acționa împotriva fidejutorului a survenit în termen de un an de la data la care acesta a declarat despre încetarea creditării și a pretins restituirea întregii creanțe de la debitor, termen ce nu a fost respectat.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recursuri, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele de judecată au interpretat în mod eronat normele de drept material, precum și au apreciat eronat circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Conform art. 1236 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) o sumă de bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobânda și alte sume aferente prevăzute de contract.

Conform art. 1237 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), părțile contractului de credit bancar pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante.

În conformitate cu art. 1238 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), în afară de dobândă, părțile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

Potrivit art. 1240 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), părțile pot conveni asupra constituirii unor garanții reale (gaj), personale (fidejusiune) sau a unor alte garanții uzuale în practica bancară.

Prevederile art. 1243 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019) stipulează că, în cazul neexecutării de către debitor la scadență a obligației de restituire a creditului, precum și a obligațiilor de plată a dobânzii și a altor sume aferente, creditorul poate pretinde plata unor penalități de întârziere în modul și în mărimea prevăzute de lege sau de contract.

Art. 1146 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019) prevede că prin contractul de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului.

În contractul de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006, părțile au stabilit că suma de 500 000 de lei se oferă pe un termen de 36 de luni până la 18 decembrie 2009, iar, pentru utilizarea creditului debitorul plătește băncii o dobândă în mărime de 21,0 % anual. În pct. 5.1 s-a indicat că, pentru încălcarea termenului rambursării

mijloacelor creditare, debitorul plătește băncii o penalitate în mărime de (21% x 2) procente anuale de la suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere (f.d. 70-72, volumul I).

După comercializarea bunului ipotecat în baza contractului de ipotecă din 19 decembrie 2006 și a acordul adițional din 21 decembrie 2006, a fost acoperită parțial datoria față de bancă pe contractul de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006, creanța rămasă neacoperită pe acest contract constituind, conform calculului prezentat de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, 484 032,57 de lei, dintre care: credit în sumă de 2 314 lei, dobândă în sumă de 481 239,29 de lei (calculată pentru perioada 20 decembrie 2006 – 02 mai 2012) și penalitate în sumă de 479,28 de lei (calculată pentru 180 de zile și anume de la 27 decembrie 2014 până la 24 iunie 2015) (f.d. 69, volumul I).

Conform contractului de credit nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006 părțile au convenit că suma de 500 000 de lei se oferă pe un termen de 120 de luni până la 21 decembrie 2016, pentru utilizarea creditului debitorul obligându-se să plătească băncii o dobândă în mărime de 14,51 % anual. Potrivit pct. 5.4.2 din contract, debitorul achită băncii lunar un comision de administrate a contului de împrumut în mărime de 0,25 % de la soldul creditului. În pct. 7.1 s-a indicat că, în caz dacă debitorul nu va achita în termen și în volum deplin creditul sau o rată a acestuia, banca este în drept să aplice sumei restante o penalitate în mărime de 0,2 % pe zi până la achitarea deplină a sumei restante (f.d. 9-13, volumul I).

Din suma obținută din comercializarea bunului gajat a fost acoperită parțial doar datoria în baza contractului de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006 și dobânzile calculate, însă în baza contractului de credit nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006 datoria a rămas total neacoperită și anume, suma de 1 131 636,20 de lei, conform calculului prezentat de bancă, dintre care: credit în sumă de 500 000 de lei, dobândă în sumă de 432 886,20 de lei (calculată pentru perioada 21 decembrie 2006 – 02 mai 2012), penalitate - 180 000 de lei (calculată pentru 180 de zile și anume de la 27 decembrie 2014 până la 24 iunie 2015) și comision de gestiune în sumă de 18 750 de lei (calculat pentru perioada 21 decembrie 2007 – 21 decembrie 2011) (f.d. 5, volumul I).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând circumstanțele constatate, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că este eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind încasarea din contul debitorului doar a sumei de 568 482 de lei cu titlu de datorie pe contractele de credit, din următoarele motive.

În susținerea concluziilor lor, instanțele de judecată au făcut referire la hotărârea din 29 iunie 2011 a Judecătoriei Ialoveni, prin care s-a dispus transmiterea silită din posesia Eugeniei Oprea în posesia Băncii a bunului ipotecat situat în XXXXX, precum și s-a constatat existența unei datorii a Eugeniei Oprea față de Bancă în sumă de 1 145 460 de lei.

Însă, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație faptul că datoria stabilită prin hotărârea din 29 iunie 2011 a Judecătoriei Ialoveni era cea existentă la data depunerii cererii privind exercitarea dreptului de ipotecă - 15 august 2007 și în mod eronat au constatat că Eugenia Oprea are față de bancă datorie în sumă de doar 568 482 de lei (1 145 460 de lei, datoria existentă la data de 15 august 2007 - 576 978 de lei: prețul bunului gajat înstrăinat).

Or, datoria expusă în litigiul inițial privind exercitarea dreptului de ipotecă fiind variabilă, suferă modificări, deoarece transmiterea bunului imobil ipotecat în posesiunea băncii nu suspendă acumularea dobânzilor și nu scutește debitorul de la plata datoriilor scadente la creditele beneficiate.

În acest sens, urmează a fi menționate prevederile art. 493 alin. (5) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), care prevede că în cazul în care produsul obținut din vânzarea bunului nu este suficient pentru stingerea creanțelor și acoperirea cheltuielilor creditorului gajist, acesta conservă o creanță neprivilegiată pentru diferența datorată de debitorul său.

Mai mult ca atât, potrivit calculelor prezentate de către BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, dobânda a fost calculată pe ambele credite doar până la 02 mai 2012 – data semnării procesului-verbal de transmitere în posesie a bunurilor gajate indicate în hotărârea din 29 iunie 2011 a Judecătoriei Ialoveni.

Prin urmare, instanța de recurs consideră întemeiată solicitarea BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA de a fi încasată suma datoriei la contractele de credit formată la data înaintării prezentei cereri de chemare în judecată și anume, 16 iulie 2015.

De asemenea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că sunt neîntemeiate concluziile instanțelor ierarhic inferioare precum că cerința înaintată de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA față de fidejutor nu poate fi admisă, pe motiv că fidejusiunea a încetat de drept, fiind invocate în acest sens prevederile art. 1170 alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), conform cărora în cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadența obligației garantate, nu a intentat nici o acțiune contra fidejutorului.

Potrivit pct. 7.1 din contractul de fidejusiune nr. C/06/0059-F din 18 decembrie 2009, încheiat între BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA și SRL ”Profit-Impex”, contractul intră în vigoare din momentul semnării și acționează până la achitarea deplină a tuturor obligațiilor garantate în conformitate cu prevederile prezentului contract de fidejusiune (f.d. 76 volumul I).

Iar, conform pct. 1.1 din contractul de fidejusiune, suma maximă garantată de fidejutor constituie 526 250 de lei (f.d. 74 volumul I).

Deci, din cele menționate supra, urmează că contractul de fidejusiune acționează până la achitarea deplină a tuturor sumelor obligațiilor garantate.

Astfel, instanța de recurs conchide că prin clauza contractului de fidejusiune, termenul nu a fost limitat la stabilirea unei date calendaristice, or, părțile au prevăzut termenul de valabilitate și anume, până la achitarea integrală a tuturor sumelor obligațiilor garantate.

Prin urmare, prevederile contractului de fidejusiune se referă la un termen care este determinabil în funcție de stingerea obligațiilor garantate.

Concluzionând cele expuse, termenul este unul determinabil și anume determinat de o împrejurare, astfel termenul pentru care fidejusiunea a fost prestată nu a încetat din motivul că nu a survenit stingerea obligațiilor garantate și respectiv, norma indicată la art. 1170 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), nu este aplicabilă raportului juridic dedus judecării.

Date fiind cele relevate, instanța de recurs conchide că, hotărârile instanțelor ierarhic inferioare urmează a fi casate integral, cu pronunțarea unei hotărâri noi cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Cu referire la invocarea de către Eugenia Oprea a omiterii termenului de prescripție la înaintarea acțiunii, instanța de recurs reține că banca a respectat termenul de înaintare a acțiunii, deoarece la caz, dreptul la acțiune a apărut în urma comercializării bunului ipotecat, or, până la comercializare, creditorul nu poate să cunoască despre diferența de datorie ce se va forma.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că în baza contractului de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006, urmează a fi încasată în mod solidar din contul Eugeniei Oprea și SRL „Profit-Impex” în beneficiul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA datoria în mărime totală de 484 032,57 de lei, formată din:

- credit nerambursat în sumă de 2 314 lei, rămas neacoperit în urma înstrăinării bunului ipotecat;

- dobândă în sumă de 481 239,29 de lei, calculată conform pct. 2.4.1 din contract în mărime de 21,0 % anual, pentru perioada 20 decembrie 2006 – 02 mai 2012, luându-se în considerare că din suma totală a dobânzii de 564 123,29 de lei a fost achitată suma de 82 884 de lei;

- penalitate în sumă de 479,28 de lei, calculată conform pct. 5.1 din contract pentru 180 de zile și anume de la 27 decembrie 2014 până la 24 iunie 2015.

Iar, în baza contractului de credit nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006 urmează a fi încasată din contul Eugeniei Oprea în beneficiul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA datoria în mărime totală de 1 131 636,20 de lei, formată din:

- credit în sumă de 500 000 de lei;

- dobândă în sumă de 432 886,20 de lei, calculată conform pct. 5.5.1 din contract în mărime de 14,51 % anual, pentru perioada 21 decembrie 2006 – 02 mai 2012, luându-se în considerare că din suma totală a dobânzii de 441 586 de lei a fost achitată suma de 8700 de lei;

- penalitate - 180 000 de lei, calculată conform pct. 7.1 din contract pentru 180 de zile și anume de la 27 decembrie 2014 până la 24 iunie 2015;

- comision de gestiune în sumă de 18 750 de lei, calculat pentru perioada 21 decembrie 2007 – 21 decembrie 2011, conform pct. 5.4.2 din contract.

Totodată, în conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, urmează a fi încasată în mod solidar din contul Eugeniei Oprea și SRL „Profit-Impex” în beneficiul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA suma de 14 520,97 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii și din contul Eugeniei Oprea în beneficiul BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA suma de 33 949,08 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii, suma de 23 567,77 de lei – taxa de stat achitată la depunerea apelului și suma de 15 707,80 de lei – taxa de stat achitată la depunerea recursului.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Eugenia Oprea și a admite recursul declarat de BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SRL, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea este admisă integral.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Eugenia Oprea, reprezentată de avocatul Oleg Grosu.

Se admite recursul declarat de Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni împotriva Eugeniei Oprea și Societății cu Răspundere Limitată „Profit-Impex” cu privire la încasarea datoriei și se pronunță o hotărâre nouă, prin care:

Se admite integral acțiunea depusă de Banca Comercială „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni împotriva Eugeniei Oprea și Societății cu Răspundere Limitată „Profit-Impex” cu privire la încasarea datoriei.

Se încasează, în mod solidar, din contul Eugeniei Oprea și Societății cu Răspundere Limitată „Profit-Impex” în beneficiul Băncii Comerciale „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni datoria conform contractului de credit nr. C/06/0059 din 18 decembrie 2006 în sumă totală de 484 032, 57 (patru sute optzeci și patru mii treizeci și doi de lei cincizeci și șapte bani) lei și taxa de stat în sumă de 14 520, 97 (paisprezece mii cinci sute douăzeci de lei nouăzeci și șapte bani) lei, achitată

la depunerea acțiunii.

Se încasează din contul Eugeniei Oprea în beneficiul Băncii Comerciale „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni datoria conform contractului de credit nr. I/06/0008 din 21 decembrie 2006 în sumă totală de 1 131 636,20 (un milion o sută treizeci și una mii șase sute treizeci și șase de lei douăzeci bani) lei și taxa de stat în sumă de 33 949,08 (treizeci și trei mii nouă sute patruzeci și nouă de lei opt bani) lei, achitată la depunerea acțiunii.

Se încasează din contul Eugeniei Oprea în beneficiul Băncii Comerciale „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni taxa de stat achitată la depunerea apelului în sumă de 23 567,77 (douăzeci și trei mii cinci sute șaiszeci și șapte de lei șaptezeci și șapte bani) lei și taxa de stat achitată la depunerea recursului în sumă de 15 707,80 (cincisprezece mii șapte sute șapte lei optzeci bani) lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Mariana Pitic